

REJTÉLYEK

**Senki sem tudja,
hogy a házban levő
tiz lakás közül
melyik lehetett
Petőfi Sándoré**

Petőfi pesti lakásairól úgyszólván minden adatot felkutatnak már, most azonban kiderült, hogy a költőnek volt egy pesti lakása, amelyről még ma is csak azt tudjuk, hogy ez az egyetlen épenmaradt lakása, tudjuk, melyik házban volt, de nem tudjuk, hogy tulajdonképpen melyik lakásról lehet szó? Vándorlásai és bolyongásai során ugyanis a költő sokszor jött Budapestre, majd vidékre ment, Pesten igen sokszor költözött, nyugtalan vére és nehéz anyagi helyzete miatt.

Hatvany Lajos, a Petőfi-irodalom legkitűnőbb ismerője, aki a halhatatlan költő életének úgyszólván minden napjával kapcsolatban újabb és újabb adatokat kutatott fel, legutóbb levelet írt az Országos Köznevelési Miniszterhez, amelyben felkérte figyelmét arra, hogy Petőfi feleségével és szülei-vel két hónapig a mostani Királyi Pál uca és Bástya uca sarkán lévő házban lakott az első emeleten. Helyes volna — írta Hatvany Lajos —, ha a centenáriumi év nem volna el anélkül, hogy e házon emléktáblával jelöljük meg, hogy a költő itt lakott.

A kultuszminiszter természetesen ir-
tázott, hogy minden megtörténjék,
ami Petőfi nevéhez és szelleméhez
móltó.

**A lakás, melyben
Szendrey Júlia
elégedetlenkedett**

A kérdéses lakásról Ferenczy Zoltán Petőfi életrajzának harmadik kötetében, a 286. oldalon emlékezik meg. Ez a la-
kás fontos, mert ez az egyetlen fenn-
maradt lakása a költőnek, a többi há-
zat, ahol lakott, az idők folyamán le-
bontották és hatalmas bérpárlókat
építettek a földszintes vagy egyemele-
tes házacskák helyébe. Ferenczy Zoltán
a következőket írja erről a lakásról:

„Utóbb 1848 augusztus 1-én Pető-
fiék a Lövész uccába költöztek a
391. számú ház I. emeletére, ahol
két keskeny kis szobában laktak,
szülői különszobáján kívül. Az
előbbi drága lakást ezzel az olcsób-
bal cserélte fel, mert neje várandó-
sága miatt úgyszólván Erdőre készül-
tek le. Petőfiné egyik rokona, Bathó
Ignác, Jászladány főjegyzője itt
kereste fel őket egyszer 1848 nyá-
rán, hogy magához hívja falura.
Egyszerű, szűk két kis régi, csakis
a legszükségesebbekkel ellátott, régi
festékű, kopott szobából álló lakás
volt ez és Bathó szerint az ifjú pár
csakúgy szűkös viszonyok között
élt és ha ugyan nem csalódik, elő-
adása sejteti azt az elégedetlensé-
get is, mely a nőn lassanként erőt
kezdett venni, kinek férjhezmenete-
lét nemcsak a saját, de még a
Térey Mária szülői sem tudták meg-
bocsátani és leányukat a vele való
levelezéstől eltiltották.”

Ferenczy Zoltán tehát a lehető leg-
pontosabban beszámolt erről a lakásról,
azt azonban nem írja meg, hogy tulaj-
donképpen melyik lakásról van szó!

PETŐFI

**egyetlen épenmaradt
pesti lakása körül**

A ház akkoriban egyemeletes volt, azóta
ráépítettek két emeletet.

Elindultunk tehát, hogy pontosan meg-
állapítsuk Petőfi Sándor egyetlen épen
maradt pesti lakását. Megkértük Bertalan
Vilmos múzeumi őrt, a Petőfi-ház tudós
gondnokát, aki maga is hivatott műve-
lője a Petőfi-irodalomnak, hogy kísér-
jen el bennünket a kérdéses házba. Ber-
talan Vilmos külön tanulmányban is
foglalkozott Petőfi pesti lakásaival és
tanulmányában megemlíti ezt az egyet-
len épen maradt lakást is, de ő sem je-
löl meg, hogy tulajdonképpen melyik
lakásról van szó?

**Tíz lakás keres
egy költőt**

Bertalan Vilmos előkereste a fővárosi
levéltárból ennek a régi háznak terv-
rajzát, amely pontosan feltünteti az
első emeleten lévő tíz lakás helyszíni
rajzát is. Kovács Imréné, a házfel-
ügyelő felesége készségesen áll ren-
delkezésünkre.

A földszinten megtaláljuk azt a közép-
kori városfalat, amely egykor a Mú-
zeum körül vonalát követve zárta kö-
rül a belvárost. A ház alapozásához
felhasználták ezt az ódon városfalat is.
A földszinten úgyszólván minden érin-
tetlen. Rendkívül érdekes és a kifű-
részetlen véletlen csodálatos játéka,
hogy az I. emeleten húzódó kovásolt
vaskerítés három méterenként egy-egy
lámpát ábrázol, mintha csak az ismeret-
len házépítők és mesteremberek ön-
tudatlanul is a költő szellemének önjaj-
tottak volna hódolni.

A ház megtekintése után tандestala-
nül állunk az udvaron. Hogyan fogjuk
megállapítani, hogy az I. emeleten
lévő tíz lakás közül melyikben lakott
Petőfi Sándor? Mintán a költő 1848
augusztus 1-én költözött ebbe a la-
kásba és szeptember 24-ig lakott itt, a
házban kevés reményünk lehet arra,
hogy gyorsan megállapítsuk a tényeket.

A lakók közül senki sem tud semmit,
akad olyan is, aki már harminc éve a
házban lakik, de semmit sem hallott
arról, hogy Petőfi itt lakott volna.

A házból tehát anélkül távoztunk,
hogy megállapíthattuk volna, melyik
volt Petőfi lakása.

**Bóka államtitkár
helyszíni szemléje**

Néhány nap múlva Bóka László kul-
tusztisztviselői államtitkár és Hatvany
Lajos társaságában keressük fel a neve-
zetes házat. Az államtitkár nagy érde-
klődéssel hallgatja Hatvany professzor
felvilágosításait, bejárjuk a házat és
mindent megnézünk.

Felderítő útunk befejezése után fjból
ott állunk az udvaron és felmerül élet-
tünk a nagy kérdés, vajon a tíz lakás
közül melyik volt Petőfié? Olyan ritka
eset és olyan ritka kérdés, amire még
Hatvany Lajos sem tud felelni. Köz-
löm, hogy Bertalan Vilmos rövidesen
meg fogja állapítani, melyik lakásról
lehet szó, ehhez azonban idő, rengeteg
fáradtság és egy valószínűségi irodalmi
Sherlock Holmes szükséges, aki a ren-
delkezésre álló kevés nyomozati adat
alapján meg tudja állapítani a költő
egykori lakását.

Bóka államtitkár kijelenté, hogy a
kultuszminisztérium minden segítsé-
sége megad ahhoz, hogy Petőfi Sándor
egyetlen épen maradt pesti lakását fel-
derítsék és intézkedés történjék arra
vonatkozólag is, hogy a házra emléktá-
bla kerüljön. Legutóbbi tudomást
szerzett a dolgról Bogdár József,
Budapest polgármestere is, aki a maga
részéről szintén lelkesen felkarolja az
emléktábla gondolatát és biztosítja a
főváros segítségét is.

Egyelőre az ügyből még nem készült
aktá, tehát annál nagyobb a remény
arra, hogy az emléktábla tervéből rö-
videsen valóság legyen.

Pusztai Béla